

ÜZENET

AZ ERDÉLYI REFORMÁTUS EGYHÁZKERÜLET GYÜLEKEZETI LAPJA

XXIV. évfolyam 12. szám. 2013. június 15.

Ára 0,80 lej

Isten az én segítségem

Lk 16,19–31

A szeretet és az erkölcs nélküli élet az egyes kortársak méltatlan életmódja. Jézus Krisztus e példázat elmondására indította. Egyszerű és szuggesztív formában előbb elmondja egy gazdag ember erkölcstelen életét, majd bemutatja a szegény Lázár nyomorúságos tengődését.

Akarva-akaratlanul felöltik képzeletünkben a fényűző ruhákba öltözött, fényes palotákban naphosszat mulatozó gazdag ember, aki az ajtaján zörgető koldussal még annyira sem törődik, mint a kutyák, amelyek a koldus sebeit nyaldossák. Ez a személy a jóléttől eltelve nem törődik az eljövendő mennyei élet dolgival. Aztán látjuk a koldus Lázárt, aki szűkölködés és szenvedés kö-

zött, de Istenbe vetett hittel és reménységgel él. Bármilyen volt is a gazdagnak földi boldogsága és a szegénynek nyomorúsága, az evangélium rámutat: mindkettő viszonylagos

és mulandó, távolról sem abszolút és örök. A halál volt, ami mindkettőjük földi életének végét vetett.

Isten ítélete a gazdag embert nem azért kárhoztatta, mert gazdag volt, hanem szeretet-

Matham, Jacob (1571–1631):
A gazdag és szegény Lázár története

lensége és irgalmatlansága miatt. Önzően élvezte gazdagságát, míg Lázár éhesen, betegen feküdt az ő kapujában. Ezért állt szembe Jézus lángoló haraggal az ilyen önző emberekkel.

Amint felkelti haragját a szeretetlenség, úgy hatja meg a szeretet legkisebb jele. Hiszen azt mondja: amikor valakivel az Ő kicsinyei közül jót teszünk, Vele tesszük meg. Ha éhezőt vendéglünk meg, Őt látjuk vendégül.

Isten a szegényeket gazdagokká tevő Isten. Ez az örömhír a szegények számára. Lázár nem azért kapta jutalmul az Isten országába való utat, mert szegény volt, hanem azért, mert reménységét Istenbe vetette. Bízott Istenben és elviselte az élet nyomorúságát. Kincseket gyűjtött az örök életre szenvedéseiből és könnyeiből.

Isten bölcsessége és igazságossága az emberi gondolkozás rendjét megváltoztatta: az önző ember számára az ideig való jólét kárhoztatta, a szegény Lázár részére az Istenbe vetett bizalom mennyei jutalommal vált. Kettejük állapotának a halál utáni megváltozása a bizonyíték arra, hogy a földi élet a valódi kritérium az eljövendő boldogság vagy kárho-

Bányai László

(Folytatása a 2. oldalon)

Élőlánc a templom védelmében

Több százan vettek részt az Erdélyi Református Egyházkerület és a Kolozsvár-alsóvárosi Egyházközség szervezésében a kolozsvári Kétágú templom mögötti építkezés leállítására érdekében megtartott tiltakozó megmozduláson. (Cikkünk az 5. oldalon)

A hó öt kincse

– Hát ki küldött titeket ide? – kérdezte a világ legtermészetesebb hangján a Transzfogaras tetején a csecsebecséket áruló székely bácsi azokat a fiatalokat, akik több órás kimerítő gyaloglás után 40 fokban hűségben felértek a hegy tetejére, ott pedig panaszkodni kezdtek, mennyire kifáradtak a hosszú szerpentin után.

Ez az ismerősömtől hallott történet jutott eszembe akkor, amikor a hírekből értesültem: Eröss Zsolt hegymászó társával együtt a Kancszöngye megmászása után eltűnt. – Miért ment oda? – kérdeztem magamtól, de utána rögtön rájöttem: ez nem olyan egyszerű, ahogy gondolom. A hegymászók másképp gondolkodnak, mint mi. Nekik újabb és újabb kihívások kellenek, újabb és újabb csúcsokat akarnak megmászni, újabb és újabb csúcsokra kell feljutniuk. Ez a létformájuk. Eröss Zsolté különösen. A csíkszeredai születésű hegymászó kitelepedése után első magyar állampolgárként mászta meg a világ legmagasabb hegycsúcsát, a Csomolungmát, hogy ezt követően Magyarok a világ nyolczeresein expedíció tagjaként további tíz 8000 m

(Folytatása a 3. oldalon)

Barangolások bibliai tájakon

Korinthus I.

A régi várost Kr. e. 146-ban, amikor a rómaiak Görögországot meghódították, teljesen lerombolták és egy kerek évszázadon át romokban hevert. Kr. u. 44-ben Julius Caesar adott parancsot az újjáépítésére. Így új város jött létre, és gyors fejlődésnek indult, emberek tízezreit vonzotta minden országból. Fekvésénél fogva kiváló lehetőséget jelentett a hajózás és kereskedelem számára. Görögország többi részével egy keskeny földszalag kötötte össze, ennek mindkét oldalán terült el a kikötő. Az északi kikötő a Korinthusi-öbölben volt és a Nyugat felől érkező hajókat fogadta. A déli kikötő, Kenkrea

Bibliaolvasó kalauz

Július

1.	H	Ézs 54,1–10	Mk 2,13–17
2.	K	Ézs 54,11–17	Mk 2,18–28
3.	Sze	Ézs 55,1–5	Mk 3,1–12
4.	Cs	Ézs 55,6–13	Mk 3,13–21
5.	P	Ézs 56	Mk 3,22–35
6.	Szo	Ézs 57,1–13	Mk 4,1–20
7.	V	Ézs 57,14–21	Mk 4,21–34
8.	H	Ézs 58	Mk 4,35–41
9.	K	Ézs 59,1–13	Mk 5,1–20
10.	Sze	Ézs 59,14–21	Mk 5,21–34
11.	Cs	Ézs 60	Mk 5,35–43
12.	P	Ézs 61	Mk 6,1–13
13.	Szo	Ézs 62	Mk 6,14–29
14.	V	Ézs 63,1–14	Mk 6,30–44
15.	H	Ézs 63,15–19	Mk 6,45–56
16.	K	Ézs 64	Mk 7,1–13
17.	Sze	Ézs 65,1–16	Mk 7,14–23
18.	Cs	Ézs 65,17–25	Mk 7,24–30
19.	P	Ézs 66,1–6	Mk 7,31–37
20.	Szo	Ézs 66,7–24	Mk 8,1–10
21.	V	JSir 1	Mk 8,11–21
22.	H	JSir 2	Mk 8,22–30
23.	K	JSir 3	Mk 8,31–9,1
24.	Sze	JSir 4	Mk 9,2–13
25.	Cs	JSir 5	Mk 9,14–29
26.	P	Dán 1	Mk 9,30–41
27.	Szo	Dán 2,1–23	Mk 9,42–50
28.	V	Dán 2,24–49	Mk 10,1–16
29.	H	Dán 3	Mk 10,17–34
30.	K	Dán 4	Mk 10,35–45
31.	Sze	Dán 5	Mk 10,46–52

Isten az én segítségem

(Folytatás az 1. oldalról)

zat elnyerésére. A földi élet küzdőtér: egyesek számára a hervadó, a mások számára a hervadhatatlan koszorúért való futás versenypályája. Kedves olvasó, te vajon a hervadhatatlan koszorúért futsz-e?

Egy bizonyos: halála után az ember már nem tehet semmit. A gazdag minden arra irányuló törekvése, hogy helyzetén változtasson, hiábavalónak bizonyul, mert a halál mindent véglegesen lezár. Jézus ezt mondja a Jn 9,4-

a Kis-Ázsia, Palesztina és Egyiptom irányából érkező hajók számára volt ideális kikötőhely.

Így lett Korinthus a Földközi-tenger világának legjelentősebb kereskedelmi csomópontja, ami összekötötte Keletet és Nyugatot. Mivel nem volt őshonos lakossága (mindenki bevándorló volt), az erkölcsi kötelékek is lazák voltak. Ebben az időben közmondásossá vált a „korinthusi módon élni”, ami egyszerűen erkölcstelen, kicsapongó életmódot jelentett. A városban élt egy gazdag réteg, amely kereskedőkből, hajótulajdonosokból állt, de emellett rengeteg volt a rabszolga és szegény, hányódó ember. Korinthusban óriási szakadék tátongott a szegények és gazdagok között. Itt állott Afroditénak, a szerelem istennőjének temploma is, a templom körül több ezer papnő lakott rózsákkal díszített házacskákban, akik testükkel áldoztak az odalátogatóknak. Ez akkor és ott a világ legtermészetesebb dolga volt.

Vallási szempontból a város ugyanazt a képet nyújtotta, mint a birodalom többi helysége. Megvolt a régi, hagyományos istenek kultusza. Ez persze nem elégítette ki az emberek lelki éhségét, ezért sokan a filozófiai iskolákhoz fordultak, mások pedig a misztériumvallásoknál keresték a megoldást. Korinthusban szép számú zsidóság is élt, akiknek saját zsinagógájuk volt. Ők is megpróbálták missziót folytatni, így elég sok prozelita, vagyis pogányokból lett zsidó is élt itt. Nem hiányzott az antiszemitizmus sem, ami majd Pál apostol perében nyilvánvalóvá válik.

Az apostol Athénból érkezett Korinthusba. Szívében nyilván ott volt a gyötrő kérdés: van-e valami esélye a misszióknak egy ilyen erkölcstelen városban? Mivel ő Urától azt a parancsot kapta, hogy hirdesse az evangéliumot, a többi pedig bízta rá, elindult e „bűnfészek” felé, s íme csoda történt, ugyanis munkája nyomán élő gyülekezet alakult. Erről az apostolok cselekedeteiről írott könyv 18. fejezete számol be. Először egyedül érkezik, s egy kedves házaspárnál, Akvillánál és Priscillánál talál munkát, szállást. Őket Rómából üzték el, s minden valószínűség szerint ott lettek keresztyénekké. Munkáját itt is a zsinagógában kezdte, itt csatlakozott a munkához Silás és Timóteus. Mivel a zsidóság elutasította az evangéliumot, s ki kellett vonulni a zsinagógából, Pál saját helyiséget bérel, ami nem volt messze a zsinagógától. De az ottoni munka se volt hiábavaló, hisz Kriszpusz, a zsinagóga vezetője is megtért és még sokan mások is a zsidók közül.

ben: „Nékem cselekednem kell annak dolgait, aki elküldött engem, amíg nappal van: eljő az éjszaka, mikor senki sem munkálkodhat.” A gazdag kínjai beszédes bizonyítékok elkárhozott állapotának súlyosságára. Együttal tanulságul is szolgálnak: földi javaink gazdagságában ne legyünk önzők egymáshoz. Mert az önző csak önmagát szereti, azért hasonlatos a természetlen gyümölcsfához, ami csak arra jó, hogy tűzre vessék.

Isten segítsen minket, hogy földi életünk során felismerjük az alapigazságot: aki az Ūrban él, halála után Őhozzá fog kerülni a menynek országába.

A gyülekezet zömében pogányokból lett keresztyénekből állott. Ebben voltak rabszolgák, de szabadok is, s ez nem kis gondot okozott a gyülekezetben, hisz a nagy szociális különbségek ide is begyűrűztek. Egyesek éheztek, mások meg bővültek. Másfél évi munkálkodás után, amely idő alatt a gyülekezet szépen gyarapodott, a zsidóság megpróbálta Pált a római hatóság által a városból eltávolítani. De Gallió helytartó megakadályozza ezt. Ő a híres filozófusnak, Senecának volt a testvére. Így Pál még egy ideig a városban maradhatott és munkálkodhatott, de aztán elérkezettnek látta az időt, hogy újabb városokban is hirdesse az igét és Efézuson keresztül hazatért Antiókhiaiba.

Nem sok idő múlva Apollós érkezett a városba, aki nagy szónoki és értelmi tehetséggel megáldott ember volt, ő folytatta azt a munkát, amit Pál elkezdett. Az ő szolgálata a gyülekezet erősödését és hitben való elmélyülését szolgálta.

A közösség bármennyire is színes és gazdag lelki élettel rendelkezett, a bajok, feszültségek is szép számmal jelen voltak a gyülekezetben. Ez volt a jelszó a gyülekezetben: minden szabad nékem. Fontos az, hogy meg vagyunk váltva, hisszük azt, hogy Krisztus meghalt értünk, van üdvösségünk, de az, hogy a mindennapi életünk, konkrét cselekedeteink hogyan néznek ki, az már egyáltalán nem fontos. Miért ne elégíthetném ki testem különféle szükségleteit, hisz az csak annyi, mintha ennék és innék? Miért ne vehetnék részt pogány templomokban a bálványáldozati lakomákon, hisz én tudom, hogy azok a bálványistenek nem is léteznek. Ilyen kérdések merültek fel bennük, s ezekre rossz válaszokat kerestek maguknak.

Pál ezért ragad tollat és ír levelet e keresztyénekeknek. Nekünk hálásaknak kell lennünk azért, hogy e városba írt levelek megmaradtak (Pál négy leveléből kettő elveszett). A levél olyan kérdésekkel foglalkozik, amelyek a mai modern életünkben is felvetődnek. Hisz a keresztyénséget ma is fenyegetik veszélyek: a szabadosság, erkölcsi lazaság, világiasság. Meg lehet tanulni a levélből, hogy keresztyén életünk apró és jelentéktelennek tűnő mozzanatai is fontosak az üdvösség szempontjából és döntőek lehetnek Krisztust követő életünk különböző területein.

Olvasandó igék: ApCsel 16,6–10, 18,1–18; 1Kor 1,26, 6,12, 16,12; 2Kor 2,1–5.

Lőrincz István

A hó öt kincse

(Folytatás az 1. oldalról)

feletti csúcsra jusson fel. Megtehetette, mert erős volt. Nem csak nevében, testében és elméjében egyaránt. Legalábbis május közepéig.

– Tekintetem a hegyre emelem, honnan jön az én segítségem? – kérdezte a zsolttáros, és valószínűleg Zsoltban is többször megfogalmazódott ez a kérdés. Egyesek szerint Istent kereste, ezért akart egyre többször, egyre feljebb jutni. A hétköznapi keresztyén ugyanis állítólag vágyik az emberi elismerésre is. Mert meg kell erősödnie, mindig bizonyítania kell, önmagának is. Keresni akar, mert még nem igazán találkozott Istennel.

Vannak azonban, akik szerint a Hópárduc Istent kísértette: hiszen aki ilyen jellegű tevékenységet folytat, az tudja: bármikor fel kell készülnie a halálra. Tudatában van, hogy az emberi tűrőképesség határait egyszer-kétszer át lehet lépni – munkával, lélekjelenléttel és nem kis szerencsével –, de sokadszorra aligha. Még Jézus sem ugrott le a templom párkányáról, ismerve a fizikai törvényeket, és tudva azt, hogy a váltság megszerzésének golgotai útja miatt az Atyának és az emberiségnek szüksége van rá.

Ráadásul Eröss Zsoltnak még a figyelmeztetés sem volt elég. A Magas-Tátrában néhány évvel ezelőtt szenvedett balesete (melynek következtében egyik lábát térből amputálni kellett) nyugodtan nevezhető annak. Ő azonban újból másként gondolkodott: a kórházi ágyon is a hegycsúcsokról álmodott.

Kancsendszöngya. A világ harmadik legmagasabb csúcsán sok hegymászó lelte halálát

Kár misztifikálni a két magyar hegymászt, és Istent is fölösleges belekeverni – állítják mások. Egyszerűen fizikai és biológiai törvényszerűségeket vettek semmibe – és arra mindig az ember fizet rá. A hegymászók különben sem a nemzetnek hoznak dicsőséget, hírnevet – még ha egyesek így is gondolják –, hanem legfennebb saját maguknak. A hegymászás ugyanis nem közösségi tevékenység, inkább öncélú megvalósítás.

A vélemények rendkívül megosztottak a hegymászó tevékenységéről, közéleti szerepéről. Hogy a Hópárducnak két kisgyermeké felnőtt korában mit fog gondolni édesapjáról, nem tudjuk, azt viszont igen, hogy a Kancsendszöngya (a hó öt kincse) megmászása után eltűnt egy, az életben még talán sokra hivatott 26 éves fiatalember, és hátramaradt egy özvegy, valamint két kis árva. Tény, hogy a nagy sportolókhoz hasonlóan Eröss Zsolt is a csúcson hagyta abba. A Hó öt kincse pedig méltó temetője egy erős, kemény embernek.

Somogyi Botond

Hol vagy, keresztyén türelem?

Mindig felkapom a fejem, amikor jóra való keresztyén testvérek, amolyan kegyes felháborodástól indítva, elverik a port egy-egy világi megszólalón. Ha az nem a mi szánk íze (dogmatikai nézeteink stb.) szerint nyilatkozik egyházzal és keresztyénségről. Ha meg netán kritizálni is mer, akkor végképp szeretjük végighurcolni a Via dolorosán.

A minap egy budapesti hölgy panaszkolt el világi internetes lapban azt, hogy már az előző, öt évvel ezelőtti gyermekvárásához képest is, mennyire nem figyelnek oda a kismamákra a tömegközlekedés résztvevői.

A keresztyén lap szerkesztőjének komoly dilemmái támadnak ilyenkor, ha szeretne egy-egy ilyen, nem egyházközei szerzőtől származó, de ettől függetlenül fontos tanulságokat tartalmazó cikket a maga olvasóközönsége elé tárni. Mert vajon elég érettek vagyunk-e ahhoz, hogy megértsük és elfogadjuk: egy nem gyakorló keresztyén kismama esetleg másképp látja a világot, másképp fogalmazza meg tapasztalatait? Elhisszük-e, hogy amikor uram bocsá', gyermekáldás helyett „terhes” mond, nem áldott állapotát akarja negatív színezetbe öltöztetni?

Persze rögtön akadtak, akiket véletlenül sem hatott meg a cikk tartalmi üzenete, rögvest rávetették magukat a „terhes” kifejezésre, elmondva az ilyenkor szokásos szöveget. Modern keresztes háborunkban rögtön hangosan berregve megszólal a kiakadást jelző készülékünk, ha valaki nem a jól bejáratott keresztyén terminológiát használja, és már kezdődik is a kioktatásóra.

Úgy érzem, sokakat elüldözünk környezetünkben – legyek világosabb: egyházunkból – ezekkel, a voltaképpen türelmetlenségünkről, kizárólagosságunkról és szeretetlenségünkről árulkodó fellépésünkkel. Agitáció helyett jobb lenne meghallgatni. Erőszakos kommunikáció helyett türelmesen figyelni. A megszólalást kioktató, betegesen kijavító fellépés helyett a megfelelő időre halasztani. Ha szavakon lovagolunk – „rosszul mondta, nem jól fejezte ki magát” stb. –, nem tudunk segíteni. Sőt, inkább mi szorulunk segítségre.

Fábián Tibor

Felvételi tájékoztató

A Károli Gáspár Református Egyetem marosvásárhelyi kihelyezett tagozata az Erdélyi Református Egyházkerülettel közösen a 2013/2014-es tanévben a következő szakokon hirdeti felvételit:

Egyetemi alapképzés

1. Nappali tagozaton

– **Tanító-óvodapedagógus szak:** 20 tandíjmentes hely. A képzés időtartama 3 év, amelyet egy gyakornoki év követ. Az alapképzés mellett lehetőség van humán- és társadalom, valamint ének-zene műveltségterületi és egyházi, kántor-énekvezérezési szakosodásra református, római katolikus, unitárius és evangélikus felekezettűek számára.

– **Református kántor szak:** 5 tandíjmentes hely. A képzés időtartama 3 év.

2. Levelező tagozaton

– **Tanító-óvodapedagógus szak:** 20 költségterítéses hely. Erre a szakra különösen a középfokú pedagógiai végzettséggel rendelkezők, valamint a szakképzettség nélkül oktató pedagógusok jelentkezését várják.

A képzés időtartama 4 év, kéthetenként sorra kerülő hétvégi konzultációkkal.

Posztliceális kántorképzés

– **Református kántor szak:** 10 költségterítéses hely. A képzés időtartama 2 év. Ez a szak a szakképzés nélkül kántorizáló vagy kántornak készülő jelentkezőket várja. A hallgatók posztliceális rendszerben képzést nyernek református kántori szolgálatra.

A beiratkozás és a felvételi időpontja:

Nyári felvételi: Beiratkozás: 2013. július 1–10. Alkalmassági vizsga: 2013. július 11–12.

Őszi felvételi: Beiratkozás: 2013. szeptember 2–11. Alkalmassági vizsga: 2013. szeptember 12–13.

A felvételi tematikája:

– a tanító-óvodapedagógus szakon: **beszéd- és kifejezőképesség, magyar és román nyelvi teszt, ének-zene, testi, valamint egészségügyi alkalmasság;**

– a kántor szakon: **bibliismeret – egyházi elbeszélgetés, zenei alkalmasság, orvosi vizsgálat.**

Bővebb információ a tanintézménytől kapható:

Kántor-Tanítóképző Főiskola – Institutul Superior de Cantori și Învățatori

540043 Târgu Mureș, str. Revoluției nr. 6.

Telefonszám/fax: 0265/215-278

E-mail cím: kantortanito@gmail.com

Honlap: www.ktkf.ro

Református
Telefonos Szeretetszolgálat

Segítségre van szüksége, vagy segíteni szeretne?
Hívjon bizalommal
péntekenként 15-20 óra között!

www.refeltsz.ro refeltsz@refeltsz.ro refeltsz

Tel.: 0264 - 56 56 56

Heidelberi Káté: az ötven nyelven „fogyasztható” lelki kenyér

Érdekességek a káté történetéből

A káté, mely 450 év alatt hit- és erkölcsformáló erővé vált szerte a világon a református közösségekben, nevét azért kapta Heidelbergről, mert ott öntötték végleges formába és ebben a „református” városban nyomtatták ki. Egyszerre volt hittankönyv és iskolai tananyag, amire kiválóan alkalmassá tette párbeszédese formája. A „meleg lelki kenyér”, ahogyan egyik magyar méltatója nevezte, hazánkban a 17. században csaknem minden iskolában kötelező tantárgy volt, azóta nemzedékek lelki és erkölcsi arculatát is formálta, s a magyar „kálvinista” jellem kialakításában a Biblia mellett döntő szerepe volt.

Történelemformáló pillanat

Amikor III. Frigyes pfalzi választófejedelem 1562-ben megbízást adott olyan anyag összeállítására, ami az evangéliumi reformált hit fő tanításait tartalmazza, maga sem gondolhatta, hogy Istennek milyen kiváló, drága lelki eszközét fogja majd „rendelkezése” milliók kezébe adni. Történelem- és jellemformáló tanításgyűjtemény megalkotását segítette a fejedelmi szó. Bizonyára azért, mert tetszett Istennek, hogy a Káté, s mindazok, akik létrejöttén fáradoztak, valóban meleg lelki kenyeret hozzanak létre, mely népeket, nemzeteket, egyházakat, közösségeket, egyéni életeteket formált, erősített és református szellemi veretel, karakterrel övezett fel 450 év alatt. A fejedelem

az elkészült Heidelbergi Kátét 1563. január 19-én látta el kézjegyével. Erre a kivételes pillanatra egybegyülekezett szuperintendensek és teológiai tanárok előtt került sor, amikor III. Frigyes megadta az engedélyt a nyomtatásra is. A szöveg végszerkesztését Ursinus Zakariás, a heidelbergi egyetem dogmatika professzora, Melancthon tanítványa, és Olevianus Gáspár lelkész, Kálvin tanítványa készítette el.

Páratlan „sikertörténet” – sok aranytömbnél értékesebb

Mai szóval tényleg sikertörténetnek nevezhető a Káté roppant gyors elterjedés Európában, de hamarosan a kontinensünkön kívüli távoli helyeken is. Ékes bizonyíték ez arra, hogy nagy lelki hiányt pótol a Káté. Német, holland, latin és görög nyelvű kiadásai garmadával követték egymást. Mi, magyar reformátusok hálaival és büszkeséggel jegyezhetjük le, hogy nagy nemzeteket megelőzve, eleink már 1577-ben Pápán kézbe adták a fordítást. Az angolok 1572-ben, a londoni kiadás óta ismerkedtek meg vele. Hollandiából hazatért előkelőségek úgy fogalmaztak a brit fővárosban, hogy „testvéreinknek a kontinensen olyan drága lelki könyvük van, ami sok aranytömbnél is értékesebb”. A franciák 1607 óta ismerhetik, a spanyolok 1628 óta, a portugálok 1665-ben kapták kézbe a Káté fordítását. Amerikát 1762-ben érte el a református Káté-hullám. Román nyelvre – ma-

gyar közvetítéssel – Fogarasi István fordításában 1648-ban került átültetésre, I. és/vagy II. Rákóczi György fejedelem rendelkezésére.

Ázsia, Afrika, Amerika meghódítása – énekelt és verses Káté

Ázsiába és Afrikába – holland közvetítéssel – hamar eljutott a Káté. 1623-ban már maláj nyelvre is áttették, egy évszázad múlva elkészült malabári fordítása. Aztán ugyancsak holland közreműködéssel jött a jávai, szanghi, szingalézi, tamil, tui fordítás. Az amerikai reformátusoknak köszönhető 1884-ben a japán, majd 1907-ben a kínai fordítás. Ugyancsak hollandok fordították le először arabra, 1913-ban. A holland fennhatóságú Dél-Afrikában 1842 óta ismert. 1900-ban készült el lengyel, majd kilenc év múlva litván fordítása. 1934-ben ukránul is olvashatták, 1935-ben készen volt horvát és szerb fordítása is. A Káté szövegét ma ötvennél is több nyelven lehet olvasni, például héberül, vietnami, örmény, burmai, fríz, hindi, koreai, török és üzbég nyelven is. Káté-történeti érdekesség, hogy a holland testvérek roppant szellemi aktivitással fogadták be és terjesztették. Leléményességüket dicséri, hogy 1685-ben Amszterdamban kiadták verses feldolgozását, a „rimbe szedett Kátét”, ugyanott 1694-ben jelent meg az 52 énekben felcsendülő, énekelhető Káté. Valóban hatalmas lelki könyvsiker, s népeket, nemzedékeket formáló irat lett a 450 éve Heidelbergben útjára indított hitvallási irat, református szimbólumunk.

Dr. Békefy Lajos

Az egyházi zene szolgálatában

Április 25-én először került sor a református lelkészek kórusainak országos találkozójára Szászrégenben. Ha a koncertek műsorrendjét figyelni a hangverseny-látogató, meglepetten tapasztalja, hogy általános érdeklődés mutatkozik a szakrális zene iránt. Református egyházunk is felismerte ezt a szellemi-lelki igényt, ezért az elmúlt években több egyházmegyében is megalakultak a lelkészekből álló énekkarok, hogy a hitteles egyházzenei örökséget ápolják, és tolmácsolás által átörökítsék az új nemzedéknek. A szászrégeni reformátusok, élén **Demeter József** lel-

késszel, meghívták az ékesen rendezett templomukba a kórusokat az első országos seregszemlére. A találkozó Székelyföld, a Maros mente, a Szamos völgye és Partium énekkarai vettek részt. Egynémely kórust még kiegészítettek kántorokkal és egyházi iskolákban tanító pedagógusokkal is. A Sepszi, a Marosi, az Enyedi, a Bihari és a Szatmári Egyházmegye kórusainak repertoárjában felcsendültek az évszázadok olyan vallásos tartalmú énekei, amelyek nagyrészt az énekeskönyveinkben is megtalálhatók, valamint a világhírű magyar és külföldi zeneszerzők művei. A

névsorba szedett résztvevőket díszes műsorfüzettel várták a szervezők, melyben a kórus rövid történetét, valamint az előadásra került repertoárját is feltüntették.

A Bihari Egyházmegye Vox Pastoris kórusa **Lukács Piroska Angéla** karvezető lelkész irányításával főleg a zsoltárok tiszta intonálására és kifinomult előadására összpontosított. Emellett még négy hitvalló éneket is előadtak a református énekeskönyvből, mellyel nagy elismerést arattak. Összetételében, egy kivétellel, csak lelkészek és lelkész-nők vesznek részt. A műsorközlő és a jelen levő szakértők egybehangzó állítása szerint, igen magasra állította a mércét a nagyváradi együttes.

A Maros megyei református lelkészek kórusa kilógott a névsorból, ugyanis kérésére utolsóként lépett fel, nem a többiek névsor szerinti rendjében. **Bíró Jenő** lelkész-kar-nagy jó ízléssel válogatta ki a kórusban részt vevő, kizárólag lelkész-férfi hangokat. Fegyelmezett előadásmódjukkal és igényesen összeállított műsorukkal nagy tetszést arattak. A karvezető átdolgozásában férfikarra alkalmazott több darabot is, így a különleges hangzás a közismert többszólamú számoknak egé-

szen új, szinte görögkeleti atmoszférát teremtett. Mintha egy ortodox kolostori milliőbe csöppent volna a hallgató. De ez a kórus teljesítményének értékét csak emelte.

A Nagyenyedi Egyházmegye kamarakórusát **Fórika Éva** tanárnő vezette. A vegyes összetételű, mintegy huszonöt főt számláló, családias kórus bemutatásánál ki is hangsúlyozta a műsorközlést is felvállaló **Demeter József** lelképásztor, hogy a kórust valójában a barátság és az összetartozás hitbéli köteléke fűzi össze. A próbákat is ebben a szellemben szervezik. Schubert, Rezsényi, Berkesi és Gárdonyi mellett műsorkülönlegességének számított a Gryllus Dániel által feldolgozott és megzenésített 133. zsoltár, melyet szinte kórusban énekel velük a közönség.

A Sepszi Egyházmegye Tisztikar kórusa külső megjelenésében is nagy hatással volt: fekete öltözkökhöz tűzlángnyi vörös sálát viseltek. Lángolt is a hangjuk és lelkük a változatos darabok előadása alatt. Meglátszott a jól szervezett, összehozott, alaposan kimunkált előadás-

Veres-Kovács Attila

(Folytatása a 8. oldalon)

Új jogszabály, régi módszerek

Életbe lépett a restitúciós törvény

Érvénybe lépett Romániában az államosított ingatlanokra vonatkozó új jogorvoslati törvény, amelyért Victor Ponta miniszterelnök a kormány nevében felelősséget vállalt. A törvényt az országgyűlés két háza nem vitatta meg, és társadalmi vita sem előzte meg. Az említett jogszabály újratárgyalását az Európai Unió követelte. Romániában az érintettek a történelmi egyházakkal együtt a törvényt ellenzik.

Románia számára kényszer volt a visszaszolgáltatási törvény módosítása, hiszen az Emberi Jogok Európai Bírósága által erre adott 18 hónapos határidő júliusban lejár. A nemzetközi bíróság – megelégedve a több ezer panaszt – arra kötelezte Romániát, hogy új jogszabályt dolgozzon ki. Az illetékes hatóság tavaly már megfogalmazott egy tervezetet, abban a kártérítést az ingatlan reális értékének a 15 százaléka korlátozta volna, sőt a természetbeni visszaszolgáltatást is megszüntette volna, de ezt akkor a kormány nem fogadta el.

„Huszonegyedik századi szociáldemokrataként le akarom szögezni: a tulajdonjog a demokratikus társadalom alapja” – jelentette ki a törvény elfogadásakor Victor Ponta a parlamentben, hozzátéve, az új restitúciós törvény a történelmi jóvátételt szolgálja. A kormányfő szerint a román állam eddig csaknem tízezer államosított épületet (ennek ötödében közintézmény működik) és 1,3 millió hektárnyi elkobzott területet (ebből 300 ezer hektár beltelek) szolgáltatott vissza, részvényekben és pénzben pedig csaknem négy milliárd eurónyi kárpótlást fizetett ki a volt tulajdonosoknak.

Az új jogszabály szerint ezután csak az egykori tulajdonosok és örökösök kapják vissza természetben a kommunizmus idején elkobzott ingatlanjait

kat: ha üzerek veszik meg tőlük a visszaigénylési jogot, azok legfeljebb kárpótlást kaphatnak, amelyre 85 százalékos nyereségadót vetnek ki. Az állam a következő néhány évben visszaszolgáltatja a még tulajdonában lévő ingatlanokat, majd 2017-től részletekben kezd ismét kárpótlást fizetni azokért az államosított ingatlanokért, amelyeket nem lehet természetben visszaszolgáltatni.

Miközben a már megítélt kárpótlásokat 2014-től kezdődően öt év alatt fizetik ki, az ezután elbírálandó esetekben, 2017-től kezdődően, hét éven keresztül folyósítják a kárpótlást a most bevezetendő pontrendszer alapján, évenként legfeljebb 14 százalékos összeghatárig. A kidolgozott pontrendszer szerint a kárpótlott személy más, az állam által áruba bocsátott ingatlanok megvásárlására használhatja fel egy lejjel egyenértékű pontjait.

A törvényt Romániában sokan ellenzik

Az elfogadott törvényt azonban az érintettek, így a romániai tulajdonosi egyesületek is ellenzik. Úgy vélik, a Ponta-kormány az intézkedéssel csúfot üz belőlük. Közleményben mutattak rá: az új jogszabály figyelmen kívül hagyja az egykori tulajdonosokat és örökösöket tömörítő szervezetek kéréseit, amelyeket még február közepén küldtek el a kormánynak, a kabinet azonban válasza sem méltatta a javaslatokat. Szerintük a restitúciós törvény az ingatlanmafffiának és a spekulánsoknak kedvez, akik jelentéktelen összegért megvásárolják majd a tulajdonosi jogot, a kárpótlandó – különösen az idős – személyek pedig semmilyen eszközzel nem védekezhetnek ellenük.

A tulajdonosi egyesületek szerint az anyagi kárpótlások 10–15 éves futamideje elfogadhatatlanul hosszú, a pontrendszer pedig egyenesen nevetséges és gyalázatos. „Nincs szükségünk Victor Ponta miniszterelnök bocsánatkérésére és kifogásaira. Sokkal inkább szükségünk van egy igazságos törvényre, amelyet hiteles közvita előz meg” – olvasható a szervezetek közleményében.

Az európai bíróság szerint is a pontrendszer indokolatlanul túlbonyolítja a restitúciós folyama-

Történelemhamisítók a magyar egyházak?

A román törvényhozás nemrég a levéltári törvény módosítását is elfogadta, az új jogszabály már nem rendelkezik az egyházaktól elkobzott levéltári anyagok visszaszolgáltatásáról. A törvény 2011-ben elfogadott változata akkor még úgy rendelkezett, hogy az egyházak visszaigényelhetik a kommunizmus idején elkobzott történelmi értékű dokumentumaikat, az állami levéltárban pedig másolat marad róluk. Az idei módosítás után azonban a román parlament törölte az erdélyi történelmi egyházakra vonatkozó részt. Az indoklás szerint a dokumentumokat nemzetbiztonsági okok miatt, a „történelemhamisítás meggátolása” érdekében szeretnék állami kézben tudni.

tot, nem beszélve arról, hogy a visszaszolgáltatás előtt álló javak értékét a törvény hatálybalépésekor, azaz idén április–májusban érvényes közjegyzői felértékelés alapján határozzák meg, holott a kárpótlás csak négy év múlva veszi kezdetét. A tizenhat éves futamidőre tekintettel Strasbourg felhívta Románia figyelmét, hogy emiatt a jóvátételt az inflációhoz kellene igazítani.

A törvény diszkriminatív

A törvénnyel nem értenek egyet a történelmi magyar egyházak sem. A jogszabályt élesen bírálta Csúry István királyhágómelléki püspök is, aki szerint a jogszabály nem kárpótlás, hanem kártétel. Kató Béla erdélyi püspök szerint a törvény korrupcióhoz vezethet, ráadásul diszkriminatív azokkal szemben, akiket már kárpótlottak eddig, hiszen ők ingatlanjuk értékét piaci áron kapták vissza. A jogszabály értelmében az a tulajdonos, akinek nem sikerült pontjaival ingatlant vásárolnia, pénzre válthatja pontjait, ám csupán 2017. január 1. után. Azt is csak úgy, hogy évente a teljes összeg 14%-át kaphatja meg, azaz hét év alatt juthat a teljes összeghez. És akkor ebbe még nincs beleszámítva a pénzromlás, infláció sem – értetlenkedik Kató Béla.

Élőlánc a templom védelmében

A kolozsvári Kétágú templom mögötti telket az egyház az 1960-as években – a rendszer elnyomó politikájának következtében – „az államnak adományozta”. Az egyházköz-

ség a 89-es változások után sikertelenül próbálta visszaszerezni: a pereket a Strasbourg Emberi Jogi Bíróságon is elvesztette. A telekre a Kolozs megyei tanfelügyelőség a törvényes utak megkerülésével egy ingatlant épített, amely a templom állagát is veszélyezteti.

A május 26-án a Kétágú templom kertjében tartott tiltakozáson jelen volt az evangélikus, unitárius, valamint a görög katolikus egyház képviselője is. Az eseményen Kató Béla püspök felolvasta az egyház közleményét, amelyben tiltakozik az illegálisan

Az Egyházkerület és az egyházközség képviselői együtt tiltakoztak

épülő ingatlan ellen. A résztvevők imádság után élőláncot vontak a templom köré. Ezt követően került sor az Alsóvárosi Egyházközség által szervezett szentháromsnapi kórustalálkozóra, amelyek a Kétágú templom adott helyét.

A Kolozs megyei tanfelügyelőség által elkezdett építkezés leállítását érdekében Székely József és Adorjáni László alsóvárosi lelképásztorok, valamint Horváth Anna alpolgármester Emil Boc polgármester közbenjárását kérték. A városháza közleménye szerint Boc biztosította az egyház képviselőit: mindent megtesz annak érdekében, hogy a kialakult helyzetet oly módon rendezhessék, hogy az mindkét fél számára elfogadható legyen.

Visszaszolgáltatás után pereskedés

A legnagyobb problémát a törvény azon cikkelye jelenti, mely szerint azok a visszaigényelt államosított ingatlanok, amelyek jelenleg egészségügyi, oktatási és kulturális intézményeknek adnak otthont, a jelenlegi 5 év helyett csupán 10 év múlva kerülhetnek vissza jogos tulajdonosukhoz (eredetileg a tervezetben 25 év szerepelt, ezt az európai bíróság bírálata nyomán 10 évre csökkentették). Igaz ugyan, hogy az önkormányzatoknak – ahogy jelenleg is – bért kell fizetniük a tulajdonosnak, azonban ez az összeg nincs megállapítva, a korábbi évekhez képest akár nagyságrendekkel csökkenhet is. Az is szomorú tény, hogy a nem magyar többségű városok az eddigi tapasztalat alapján csak nagyon ritkán fizettek bért. Ráadásul a polgármesterek a restitúciós bizottság döntéseit szinte minden alkalommal bíróságon támadják meg, ezért számos egyházi ingatlan sorsa bizonytalan, a hosszú évekig tartó pereskedések miatt nem lehet azokat birtokba venni.

Somogyi Botond

Háborús sírok a magyarvistai temetőben

Vészterhes idők anyakönyvek és szemtanúk emlékezetében

A kalotaszegi Magyarvista temetőjének északnyugati sarkában, jeltelen sírban a második világháborúban életét veszített két magyar és egy német katona nyugszik. A helyi református egyházközség halotti anyakönyvének adatai szerint a német katona ismeretlen altiszt vagy tiszt volt, a két magyar katonának viszont minden fontosabb adata ismert.

A halotti anyakönyv szerint ugyanis itt temette el 1944. október 27-én egyházi szertartással Daróczy Ferenc akkori helybéli lelkész Török Imre és Kis Bálint honvédeket, valamint az azonosítatlan német katonát. Daróczy bejegyzése szerint: „A Gyalu–Vista között levő erdőn estek el harcban. Temetőnk északnyugati sarkában közös sírba temettük el őket. Közül van a német, dél felől Török Imre, észak felől Kis Bálint.”

„Mindhárom holttest meztelen volt, tehát sem ruha, sem egyéb tárgy nem volt náluk, valószínű tehát, hogy valakik ki is rabolták a szerencsétleneket” – elevenítette fel emlékeit érdeklődésemre néhány hónapja Szallós Kis Ferenc magyarvistai nyugalmazott lelkész, aki azóta elhunyt. „Ott voltam a katonák temetésén, tizennégy éves voltam. Az öreg Erzsébet, rendes nevén idős Gergely István hozta be a holttesteket szekéren a faluba. A vistai férfiak a temetőkerítéstől pár lépésnyire kiástak egy közös sírgödört, az asszonyok lepedőket hoztak, amelyekbe a holttesteket belecavarták. Az akkori háborús időkben nem volt koporsó, de idő sem volt készíteni. Úgyhogy a sírgödör aljára szalmát terítettek, a holttesteket pedig egymás mellé fektették: egyik felől Török Imrét, középre a német katonát, a másik oldalra pedig Kis Bálintot. Daróczy tiszteletes rendes gyászszertartással temette el őket. Emlékszem, hogy olyan harmincan lehettünk a temetésen. Sajnos soha senki nem jelölte meg a sírjukat, s bár elődöm, Daróczy tiszteletes értesítette a történekről a magyar honvédek hozzátartozóit, de soha senki nem jött, hogy felkeresse a sírt.”

Emlékműavató a falunapon

A magyarvistai katonasír pontos beazonosítása, illetve az emlékükre állítandó sírjel megtervezése érdekében megtörténtek az első lépések. A református gyülekezet presbitériuma és lelkésze tervei szerint az idei, július utolsó vasárnapjára tervezett falunapon lesz a megemlékezéssel egybekötött emlékműavató.

A huszadik századi háborús embervesztés Magyarvista lakosságát is érintette. Az első világháborúban harminc, a másodikban huszonkét vistai férfi esett el a harctereken, nevüket a falu főterén álló, Kós Károly tervei alapján készült emlékműre illesztett két márványtábla és természetesen a leszármazottak emlékezete őrzi. Dacára annak, hogy 1944. október 25-étől a mai Románia már nem volt hadművelési terület, még mindig emberáldozatot követeltek a

fegyverek, s erről szintén a helyi halotti anyakönyv tanúskodik.

Barbár orosz katonák

Németország fegyverletételével 1945. május 9-én a második világháború befejeződött ugyan Európában, de Magyarvistában további két helyi lakost öltek meg orosz katonák. Daróczy tiszteletes bejegyzése szerint Gáspár János „Feleségével Árvátba igyekezett szénát gyűjteni. Részeg orosz katonák rontottak rájuk, a nőről letépték öltözetét. A férfi védeni akarta nejét, egyik katona meglötte. Bevitték Kolozsvárra, megoperálták, de megmenteni nem tudták, ott halt meg, onnan hazahozták.” A 10. sorszámú szereplő bejegyzések szerint Szücs István Pataki Miki 26 éves napszámos 1945. július 27-én halt meg és másnap temette el Daróczy tiszteletes. Az elhunyt halálát az okozta, hogy „katona fegyvergolyó hátgerincét törte ketté és lépét roncsolta össze”. Daróczy Ferenc bejegyzése szerint „Egy részeg lovas orosz katona tört be házába éjjel, s követelt tőle pálinkát. Dulakodtak, ez menekült, az orosz utána lőtt, és találta, az udvarról bevonszolta a patakba, onnan húzták ki övéi.” András Erzsébet (1931-ben született) falusi emlékiró és nótafa

A magyarvistai hősök emlékére állított emlékmű

mindhárom esetre emlékszik. Ő is úgy tudja, hogy két lovas orosz katona jött szembe Gáspár Jánosékkal. Mindketten leugrottak a lóról, az egyik részeg orosz rárontott az asszonyra, és egy gödörszerűségbe igyekezett vonszolni, hogy megerőszkolja, miközben öltözetét tépte. „Gáspár János menteni próbálta a feleségét, nekiment az oroszoknak, dulakodni kezdtek, mire az egyik meglötte. Pataki Mikire a saját házában egy másik részeg orosz katona ron-

tott rá, éjnek idején, és pálinkát követelt tőle. Szegény Pataki az ablakon keresztül próbált menekülni, úgy lőtte meg az orosz” – ecsetelte a történetet András Erzsébet. Szerinte „az orosz katonák nagyon műveletlen emberek voltak. Örökké azt mondták nekünk, hogy jönnek az oroszok és felszabadítanak, hogy

ők lesznek a felszabadítók. Kerekes János Parca keresztapám szépen fel is öltözött ünnepőbe, hogy fogadja őket. Cifra bujkát vett fel, bricsesz nadrágot, bőrcsizmát, kalapot, jöttek az oroszok, s szegény keresztapám, ahogy tudta, üdvözölte őket, de az elvtársak levetkőztették, elszedték a szép ruháját, s őt ott hagyták az út szélén ingben s gatyában. Féltünk, erősen féltünk az oroszoktól, örökké bujkáltunk, mert állandóan kellett nekik a fehérség. Emlékszem, hogy egyszer kimentünk kukoricakocsányt gyűjteni, tizenhárom-tizennégy éves leányka voltam, s láttuk, hogy jönnek az orosz katonák. Édesanyámék gyorsan bekenték az arcunkat csumával (a kukorica gombaszerű kinövése, az üszög fekete porával), s ránk parancsoltak: Húzzátok az arcotokba a kendőt, s bújjatok be a kocsányok közé! Így menekültünk meg.”

Az emléképolás és tiszteletadás kötelez

Tekintve, hogy jövőre lesz az első világháború kitörésének századik, valamint a második világháború itt (is) tárgyalt erdélyi vonatkozásainak a hetvenedik évfordulója, eggyel több okunk van az emlékezésre. Az emléképolás és tiszteletadás ránk háruló kötelezettsége és tennivalói mellett az immáron létező magyar–szovjet, illetve magyar–román hadisír-egyezmények, valamint a kegyeletápolás romániai szabályai is adva adják azt a mozgásteret, s vele együtt a jogi eszköztárat, amely révén (tovább)lépni lehet, mert kell. A Tordai Honvéd Hagyományörző Bizottság, a Magyarországi Németek Pécs–Baranyai Nemzeti Köre, a székelyföldi bajtársi társaságok, de akár a háromszéki Hídvég református gyülekezetének áldásos munkája sok magyar, illetve német katona- és foglyosír, valamint emlékmű, kegyeleti hely ápolását, létrehozását, és végül, de nem utolsósorban az adatgyűjtést eredményezte eddig. Jó volna házuk táján, falvainkban, öregjeinknél, temetőinkben, községi, egyházi anyakönyveinkben, leveles, kéziratos fiókjainkban szétnézni, és az elfeledett(nek vélt) közelmúltat a legtisztább tiszteletadás szándékával megidézni.

Benkó Levente

ÖRÖMÖNDŐ

G Y E R M E K R O V A T

Összeállította:
Könczei Katinka

Kedves Gyerekek!

Biztosan már nagyon sok mindent hallottatok, tanultatok, olvastatok a Bibliáról. A Biblia a Szentírás, a Könyvek Könyve! A „biblia” görög szó, jelentése: könyvek.

Két nagy részből áll: Ószövetségből és Újszövetségből. Az Ószövetség 39, az Újszövetség 27 könyvet tartalmaz.

A „szövetség” szó arra utal, hogy Isten szövetséget köt az emberekkel. Az Ószövetség a világ teremtésével kezdődik, majd a választott népnek Izráel történelmén keresztül mutatja meg Isten hatalmát és szeretetét. Az Ószövet-

ségben Isten a próféták szavával szólt: eljön majd a Messiás, aki megmenti az egész emberiséget. Az Újszövetség könyvei röviden abban foglalhatók össze, hogy a próféták által megjövendölt Megváltó nem más, mint Jézus Krisztus, Isten Fia. Róla, mint Isten ígéretének beteljesítőjéről szólnak tanítványai, akiket apostoloknak nevezünk.

A Biblia segít abban, hogy reménységben éljünk, megmutatja, hogy mi az életünk értelme és célja. Isten szeret minket és szólni akar hozzánk az Ő Igéje által!

Feladatok

Néhány feladat, hogy kezetekbe véve a Bibliát még inkább megismerhessétek és tanulmányozhassátok...

1. feladat: A Biblia számokban

A helyes választ karikázzátok be!

- a) Hány részre oszlik a Biblia?
4   3   2   6   8
- b) Hány könyv van a Bibliában?
53   66   62   49   36
- c) Hány könyv van az Ószövetségben?
32   27   40   39   38
- d) Hány könyv van az Újszövetségben?
31   28   25   27   43
- e) Hány evangélium van a Bibliában?
5   3   2   6   4   0
- f) Hány Zsoltár van a Bibliában?
102   132   150   0   150

2. feladat: Betűkből bibliai könyvek

A Biblia egyes könyveinek betűit összekevertük. Írjátok le őket helyesen!

1.	S	U	L	E	M	Á	-													
2.	L	I	F	I	P	I	P	-												
3.	U	K	Á	L	C	S	-													
4.	Á	I	N	D	L	E	-													
5.	E	L	I	K	É	Z	L	-												
6.	M	S	E	Z	Ó	-														
7.	Á	T	É	M	-															
8.	S	Á	M	Z	O	-														
9.	K	I	K	R	Ó	K	N	Á	-											
10.	E	J	N	E	L	S	É	K	E	-										

3. feladat: IGAZ (I) vagy HAMIS (H)?!

1. A Bibliában nincsenek evangéliumok.
2. A Biblia az egyetlen könyv a világon, amit a legtöbb nyelvre lefordítottak.
3. A Biblia Isten üzenete az emberek számára.
4. A Bibliában összesen 68 könyv van.
5. A Biblia olvasása közben Isten szól hozzánk Szentlelke által.
6. Az Ószövetségben található a Márk evangéliuma.
7. A Biblia utolsó könyve a Jelenések könyve.
8. Az Újszövetségben található az Eszter könyve.

4. feladat: Aranymondás (Péld 16,3)

Keressétek meg az aranymondást a megadott betűk segítségével!

1.	2.	3.	4.	5.	6.
Á	H	Y	F	Ő	A
7.	8.	9.	10.	11.	12.
N	Ü	S	J	D	Ú
13.	14.	15.	16.	17.	18.
I	T	O	K	É	B
19.	20.	21.	22.	23.	24.
E	G	Z	R	Í	L

„18 23 21 11   6 21   12 22 22 6   11 15 24 20 6 13 11 17 14”   6 16 16 15 22
14 19 24 10 19 9 8 24 7 19 16   9 21 1 7 11 17 16 6 13 11”

Megújult orgona Alsósófalván

Hálaadó istentiszteleten vette nemrég használatba Alsósófalva református közössége a temploma frissen restaurált orgonáját. Az ünnep egyben centenáriumi megemlékezés is volt, hiszen a vasárnap ismét megszólaló öreg orgonát éppen száz évvel ezelőtt, 1913-ban vásárolta meg az egyházközség. A hálaadó istentiszteleten ígét hirdetett **Kántor Csaba** püspökhelyettes, a Székelyudvarhelyi Egyház-megye esperese.

Igehirdetés után **Tímár Zsolt** alsósófalvi lelkipásztor felelevenítette a száz évvel ezelőtti történeteket, illetve a mostani munkálatok előzményeit. 1913-ban a református egyházközség az alsósófalvi közbirtokosság finanszírozásával orgonát vásárolt Rieger Ottó budapesti orgonagyárából. Mivel az évtizedek múlásával az orgona kissé elhasználódott és megkopott, sípjai pedig megfogyatkoztak, kereken száz év elteltével a közbirtokosság, a hívek és a megyei tanács adományával, támogatásával a székelyudvarhelyi **Pap Zoltán** orgonarestaurátor munkája révén felújították az orgonát. Az esemé-

nyen emléklapot adtak át a közbirtokosságnak, a megyei tanácsnak, valamint a gyülekezet azon 82 tagjának, aki a restaurálást külön adomány-nyal támogatta.

– Fontosak az ilyen közösségi példák – ahogyan az elődeink, az egykori közbirtokosság kezdeményezését továbbviszi ma Alsósófalva népe. A centenárium feladatára kötelez bennünket is: egymásra figyelve, összefogva, ki-ki a maga erejével munkálkodjon azon, hogy életben tartsa tágabb értelemben a Kárpát-medencében és Erdélyben, de Székelyföldön is így Alsósófalván is történelmi egyházainkat és keresztyén közösségünket – hangsúlyozta a köszöntések rendjén **Bokor Sándor**, Parajd község polgármestere.

Orbán Viktor: az egyházak nem hagynak itt bennünket

Ünnepi istentisztelet Debrecenben a református egység napján

A magyar református egység napja alkalmából (2009. május 22.) ünnepi istentiszteletet tartottak a debreceni Nagytemplomban május 25-én. Az eseményen részt vett **Orbán Viktor** miniszterelnök is, aki 10 milliárd forint értékű állami támogatásról szóló megállapodást írt alá **Bölcsei Gusztáv** tiszántúli püspökkel. A támogatásból fog megújulni a reformáció ötszáz éves évfordulójára a Debreceni Református Kollégium és intézményhálózata.

Bölcsei Gusztáv igehirdetésében kifejtette: a Debreceni Református Kollégium (DRK) Európa nagyvárosaiból, egyetemeiről összegyűjtötte a lelki, szellemi kincseket, majd szerte a hazában szétszórta azt. Ez lehet a titka annak, hogy az intézmény a válságok sorával terhelt évszázadokon keresztül is megmaradhatott. A kollégium alapítása a nemzet egyik legnagyobb válsága, a mohácsi vész utáni években történt. Az intézmény nagy jubileumaihoz mindig egy-egy válságos, válto-

zásokkal teli időszak kapcsolódott. Azonban a kollégium mégsem magát ünnepelte ilyenkor, hanem a jövő felé és a rászoruló felé fordult. Így történt ez a négyszáz éves jubileumon is, amikor a világháború kirobbanását megelőző esztendőben diakonissza anyaházat szenteltek fel és egyetemi templom alapkövét tették le Debrecenben.

Fekete Károly, a Debreceni Református Hittudományi Egyetem rektora köszöntőjében leszögezte: megbecsülik a 16. század reformatori örökségét, a 17. század puritanizmusának értékeit és a 18. század szellemi pezsgését is, ébren tartják 1848–49 nemzeti függetlenségért hozott áldozatának emlékét, és nem felejtik a kollégiumnak a 20. század viszontagságai között betöltött menedékszerepét sem. Az intézményvezető hozzátette: nyugat-európai kapcsolatainak és fiókiskolai hálózatának köszönhetően a félmillió diák alma matere a tudományok őrhelye és világitótornya, a magyar kultúra szolgája a Kárpát-medencében.

„A kommunista rendszer ellopta az egyház iskoláit, ezért amikor az állam támogatást ad a történelmi egyházaknak, azt adja vissza, amit korábban elvettek tőle, és azt valójában a magyar népek adja vissza” – fogalmazott Orbán Viktor. A miniszterelnök hangsúlyozta: amit az egyházaknak ad az állam, az itt marad, a hazáé marad, hiszen „az egyházak nem hagynak itt bennünket”. A kormányfő szerint a DRK megújítása méltó folytatása az elődök munkájának, de így leszünk érdemesek unokáink tiszteletére is. A politikus szerint a folytonos megújulásra Európának is késznek kellene lennie. Véleménye szerint azonban a vén kontinens „mintha elfelejtkezett volna korábbi értékrendszeréről, és a megújulás helyett internacionalista, családellenes, szekuláris lángolásoktól gyötörve egyre mélyebben gázol a válság ingoványában”. A kormányfő úgy látja, Magyarország ezzel szemben más utat jár: alaptörvénye kimondja az egyház és az állam szétválasztását, ugyanakkor magáénak vallja a keresztyénség értékeit, ami szerinte a megújulás alapja.

Az ünnepi liturgiai szolgálatot az anyaországi és a határon túli egyházkerületek püspökei látták el. Az összegyűlt perselypénzt a szervezők a kárpátaljai református iskolák támogatására fordítják.

Az egyházi zene szolgálatában

(Folytatás a 4. oldalról)

módjukon, hogy a fellépések terén is már komoly tapasztalattal rendelkeznek. Németországban is, és több fesztiválon is bemutatják már tehetségüket. A **Dénes Csaba** lelkész-karnagy vezette kórus úgy tűnt, kiváló munkát végez a szakrális zene népszerűsítésében.

A Szatmári Egyházmegye lelkipásztor kórusa részben lelkészekből, de többségében az egyházban dolgozó tagokból áll. Létszámában is az egyik legnépesebb kórusa volt a találkozón.

nak. **Higyed Gyöngyi** tanár-kantor vezetésével évente húsz-huszonöt fellépésük van. Nagyon népszerűek a városban és az egyházmegyében, de Magyarországon is gyakran megfordulnak. A negyventagú gyermekkórusral, melyet szintén Higyed Gyöngyi vezet, gyakran együtt szerepelnek. Hittel vallják, hogy a népi gyökerű művek csak erősítik repertoárjukat és szolgálatuk hitelességét. Mostani szereplésük alkalmával át kellett alakítsák az előre megadott műsorukat, ugyanis időközben betegség miatt a tenor szólam nem volt teljes. Nélkülük is kiváló háromszólamú programot mutattak be.

A házigazdákat a kiváló alkalomért, az ötletes megszervezésért, az emlékezetes záróbedéért illesse elismerés. Áldott legyen az Isten szent neve a különleges szolgálatért, melyben Őt magasztalta több mint száz ajak és lélek Szászrégenben.

A következő találkozóra, egyben a református zeneköltészet ünnepére Nagyváradon kerül sor a 2014-es Varadinum ünnepség keretében, melyre a bihariak meghívták Erdély lelkészkorúsait.

ISSN–1223–8848

ÜZENET

Az Erdélyi Református Egyházkerület gyülekezeti lapja
A szerkesztőség címe: 400079 Kolozsvár
Király utca (str. I. C. Brătianu) 51. sz.
Telefon: 0264/599 800
Fax: 0264/595 104
Drótposta: uzenet@reformatus.ro
Honlap: <http://uzenet.reformatus.ro>
Főszerkesztő: Somogyi Botond
Kéziratot nem örzünk meg és nem küldünk vissza.
A lapban megjelent cikkek nem feltétlenül a szerkesztőség véleményét tükrözik.

Készült az Erdélyi Református Egyházkerület Misztótfalusi Kis Miklós Sajtóközpontjának nyomdájában.
Felelős vezető: Dávid Zoltán
Olvasószerkesztő: Sztranyiczki Mihály
Műszaki szerkesztő: Bálint Lajos
Tördelés: Czirmay Ágnes

